

Vallentuna kommun
kommun@vallentuna.se

Rektorn vid Bällstabergsskolan
bo.ostenius@ballstabergsskolan.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Bällstabergsskolan
i Vallentuna kommun

Tillsyn i Bällstabergsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Vallentuna kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Bällstabergsskolan besöktes av Skolinspektionen den 11 och 12 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Bällstabergsskolan är en kommunal grundskola i Vallentuna kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass med 74 elever och grundskola för årskurserna 1-9 med 408 elever samt förskola och fritidshem. Fritidshemmet och förskolan granskas inte i denna tillsyn utan kommunens ansvarstagande för fritidshemmen och förskolorna redovisas i separata beslut.

Skolan organiseras i sju olika pedagogiska enheter: förskola, fritidshem, förskoleklass/årskurs 1, årskurs 2-3, årskurs 4-5, årskurs 6-7 och årskurs 8-9. Varje enhet leds av en pedagogisk ledare med ansvar för den pedagogiska utvecklingen i sin enhet. Förutom rektor finns tre biträdande rektorer med personalansvar. Tillsammans utgör rektor med de tre biträdande rektorerna ledningsgruppen på skolan.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2012/13 nådde 84,4 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. Motsvarande andel för riket var 67,7 procent. I ämnet svenska nådde 65,6 procent kravnivån på samtliga delprov. Motsvarande andel för riket var 78,3 procent. Enligt skolans egen redovisning framgår det att skillnaden mellan flickor och pojkar var stor när det gäller resultaten i ämnesprovet i svenska. 88 procent av flickorna nådde kravnivån på alla delprov i svenska medan endast 51 procent av pojkarna gjorde det.

Skolinspektionen har tagit del av skolans egen redovisning av elevernas måluppfyllelse för vårterminen 2013 av vilken framgår att 98 procent av eleverna bedöms nå målen i ämnet svenska och 97 procent i ämnet matematik. I naturorienterande ämnen uppnår 98 procent av eleverna målen medan 91 procent uppnår målen i samhällsorienterande ämnen.

Årskurs 6

För läsåret 2012/13 finns inga uppgifter i SIRIS angående resultaten i de nationella ämnesproven i svenska, matematik och engelska eftersom resultatuppgiften baseras på färre än 10 elever.

Skolans egen sammanställning över resultaten för årskurs 6 vårterminen 2013 visar att 75 procent av eleverna klarade kunskapskraven i svenska, matematik och engelska.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik var skolans genomsnittliga meritvärde 200,2 poäng läsåret 2012/13. I riket var meritvärdet 213,1 poäng. Under de senaste fem åren har meritvärdet på Bällstabergsskolan varierat mellan 196,9 poäng som lägst (år 2012) och 220,4 poäng som högst (år 2009). Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen under läsåret 2012/13 var 74,3 procent. För riket var motsvarande andel 77,0 procent. 82,9 procent av eleverna var behöriga till såväl yrkesprogram som högskoleförberedande program. Motsvarande andel för riket var 86,5 procent för högskoleförberedande program och 87,6 procent för yrkesprogram.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Bällstabergsskolan visar att skolans resultat i flera avseenden är goda. Tillsynen visar att rektorn driver ett aktivt pedagogiskt utvecklingsarbete och att skolan har förankrade rutiner för att upptäcka elever med behov av anpassning och stöd.

Men skolan behöver förbättra kunskapsresultaten framförallt i ämnet svenska. Läsåret 2012/13 var det en tredjedel av eleverna som inte nådde lägsta kravnivån i det nationella ämnesprovet i svenska i årskurs 3. Bland pojkarna nådde endast cirka hälften kravnivån för provbetyget E. Tillsynen visar också att det är stor skillnad mellan resultaten i nationella prov och måluppfyllelsen i årskurs 3. Det kan skolan behöva analysera för att förstå om bedömningen är rättvis och likvärdig. Meritvärdespoängen var under en femårsperiod som högst 2009 och har sedan sjunkit, tills 2012 då den återigen steg. Också detta behöver skolan följa upp och analysera i ett samlat kvalitetsarbete. Det är viktigt att skolan utvecklar sin analys så att rektorn och lärarna får ett underlag för bedömning av vilka utvecklingsbehov som finns på skolan. Detta är nödvändigt för att på ett effektivt sätt kunna rikta insatserna mot det som behöver förbättras och på så sätt ge eleverna förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det systematiska kvalitetsarbetet som till viss del pågår på skolan behöver utvecklas och dokumenteras.

Bällstabergsskolan behöver se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek med samlad resurs av såväl skönlitteratur som facklitteratur, som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Slutligen konstaterar Skolinspektionen att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp brister eftersom de inte beskriver skälen för beslutet.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vallentuna kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 13 juni 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Vallentuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Utforma beslut om särskild undervisningsgrupp så att de anger skälen för beslutet.

Motivering

Om det finns särskilda skäl får ett beslut om åtgärdsprogram innebära att särskilt stöd ska ges i annan undervisningsgrupp än den som eleven normalt hör till. Enligt förvaltningslagen ska beslut även innehålla skälen till beslutet.

Skolinspektionen har tagit del av beslut om särskild undervisningsgrupp. Av dessa framgår inte skälen för beslutet, det vill säga hur en placering i särskild undervisningsgrupp tillgodoser elevens behov av särskilt stöd. Att placera en elev i särskild undervisningsgrupp innebär ett stort ingripande för eleven, och skollagen kräver att det finns särskilda skäl. Därför måste skälen anges i beslutet.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister när det gäller beslut om särskild undervisningsgrupp. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vallentuna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 9, 12 §§, 29 kap. 10 § skollagen, 20 § förvaltningslagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Vallentuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, och att detta dokumenteras.

Motivering

Enlig skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

I intervjuerna med rektor och lärare framkommer det att skolans resultat i viss utsträckning har diskuterats och analyserats, särskilt inom de olika pedagogiska enheterna. Rektorn och övriga i skolledningen menar att det sker ett kvalitetsarbete även på ett skolövergripande plan med verksamhetsplaneringar med tydliga mål som sedan utvärderas. Även lärarna menar i intervjuerna att de i de pedagogiska enheterna diskuterar vad resultaten i vissa ämnen eller på nationella prov beror på, men att detta inte sker på ett systematiskt vis. Det framkommer i intervjuerna att skolan främst följer upp och utvärderar resultaten på individnivå, till exempel när lärarna gör den formativa bedömningen och de pedagogiska planeringarna, men att man också exempelvis diskuterar resultaten på nationella proven.

Även om lärarna i intervjuerna säger att de bara delvis medverkar i ett systematiskt kvalitetsarbete på skolnivå, framhåller de samtidigt att rektorn har initierat ett arbete kring detta, och att de i större utsträckning än tidigare medverkar i det övergripande kvalitetsarbetet. Dock påtalar särskilt lärarna som undervisar i årskurserna 1-5 att de inte deltar i en analys av hela skolans resultat och att de saknar en tydligare "röd tråd" i arbetet från de lägre årskurserna till de högre. Rektorn uppger att den övergripande analysen behöver utvecklas, men att det framförallt saknas dokumentation om det kvalitetsarbete som genomförs.

Att den dokumenterade analysen på skolnivå brister framgår också av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av. Bällstabergsskolans dokument "Utvärdering av mål och resultat 2012-13" beskriver en del av skolans resultat såsom meritvärde, gymnasiebehörighet och överensstämmelse mellan nationella prov och slutbetyg i årskurs 9. Men det saknas en analys av dessa resultat. I dokumentationen konstateras att uppnådda kravnivåer i årskurs 3 och 6 ska bli högre, men det saknas en redovisning av och analys av orsaker till resultaten, till exempel avseende skillnaden mellan flickors och pojkars resultat eller skillnader mellan resultaten på de nationella proven och den bedömda måluppfyllelsen i årskurs 3.

Det är viktigt att skolan utvecklar sin analys så att rektorn och lärarna får ett underlag för bedömning av vilka utvecklingsbehov som finns på skolan. Detta är nödvändigt för att på ett effektivt sätt kunna rikta insatserna mot det som behöver förbättras och på så sätt ge eleverna förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Den analys som görs på skolan ska finnas i en samlad dokumentation.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister skolans kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vallentuna kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Vallentuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Skolbibliotek

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av

skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Vid tidpunkten för tillsynen finns i skolan ett skolbibliotek, uppdelat på två utrymmen, ett för de yngre eleverna och ett för de äldre. I båda dessa biblioteksrum finns skönlitteratur men ingen facklitteratur. Såväl lärare, rektor som elever uppger att eleverna använder biblioteket för att läsa böcker i ämnena svenska och engelska. Eleverna använder sina läsplattor i stor utsträckning för att söka information för sina studier. Skolans facklitteratur förvaras i ett förråd som endast lärarna har tillgång till.

Skolinspektionens bedömning är att det skolbibliotek som finns tillgängligt på skolan inte utgör en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande, i och med att facklitteraturen inte är tillgängligt för eleverna. Det befintliga skolbiblioteket uppfyller därmed inte de krav som framgår av författningarna.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans skolbibliotek och att Bällstabergsskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna. Vallentuna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 § samt 10 kap. 5 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Vallentuna kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att planen mot kränkande behandling uppfyller skollagens krav.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Bällstabergsskolan har en plan mot kränkande behandling som benämns "Bällstabergsskolans likabehandlingsplan". Planen som reviderades i augusti 2013 innehåller bland annat planens syfte och mål, och anger också olika ansvarsområden och rutiner för att upptäcka kränkande behandling och rutiner för agerande vid en eventuell kränkning. Planen utgår dock inte från en genomförd kartläggning av skolans aktuella behov vilket visar sig i att åtgärderna är generellt hållna. Vidare saknas en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Dessutom har, enligt intervjuer, inte eleverna medverkat vid upprättandet av planen mot kränkande behandling.

Med anledning av att Bällstabergsskolan bedriver ett målinriktat arbete med att motverka kränkande behandling bedöms brister i planen mot kränkande behandling som mindre allvarliga. Vallentuna kommun tilldelas därför en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Katarina Håkansson
Beslutsfattare

Ulrika Sutorius
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.